

گزیده‌ای بر احکام فقهی به زبان ساده

انتشارات کنگراران

www.ketab.ir

نویسنده: منیر فخاری

سرشناسه: فخاری، منیر، ۱۳۵۴؛

عنوان: گزیده‌ای بر احکام فقهی به زبان ساده؛

نویسنده: منیر فخاری؛

ویراستار: یاسر راستی؛

وضعیت ویراست: اول؛

مشخصات نشر: تهران: گنجیران، ۱۳۹۷؛

مشخصات ظاهری: ۲۹ صفحه؛

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۹۸۶۶-۶-۰

ISBN: 978-622-99866-6-0

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال؛

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا؛

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۴؛

موضوع: فقه، ج ۱، ی - قرن ۱۴ / Islamic law, Ja'fari - 20th century

موضوع: فقه، حقوقی - رساله علمی - به زبان ساده؛

موضوع: Islamic law, Ja'fari - Handbooks, manuals, etc. - Popular works

شناسه افزوده: راستی، یاسر، ۱۳۹۰، ویراستار؛

شناسه افزوده: انتشارات گنجیران؛

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷، ۴۳۳، RP1۸۲؛

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۳۴۲؛

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۷۳۴۵۴؛

عنوان: گزیده‌ای بر احکام فقهی به زبان ساده؛

نویسنده: منیر فخاری؛

ویراستار: یاسر راستی؛

طراح جلد و صفحه‌آرا: سروش اسمعیل‌زاده؛

ناظر نشر: نورالدین گنج‌خانلو؛

مدیر برنامه‌ریزی: یاسر راستی؛

ناشر: انتشارات گنجیران؛

چاپ: گنجیران؛

صحافی: گنجیران؛

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه؛

چاپ اول: ۱۳۹۷؛

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال؛

تلفن: ۳۳۸۴۲۷۲۶-۹

نشانی: تهران، افسریه، خیابان ۳۰، پلاک ۱۴۷، انتشارات گنجیران

ایمیل: ganjiran@yahoo.com

* کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر به انتشارات گنجیران تعلق دارد.

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	احکام عمومی
۶	احکام تقلید
۹	وضو
۱۲	غسل
۱۴	تیمم
۱۶	نماز
۲۱	قرائت صحیح
۲۲	مسائل متفرقه
۲۴	مراجع و مؤلفان

www.ketab.ir

علم به ما روشنایی و توانایی می‌بخشد و ایمان عشق و امید و گرمی، علم ابزار می‌سازد و ایمان مقصد، علم سرعت می‌دهد و ایمان جهت، علم توانستن است و ایمان خوب خواستن، علم می‌نمایاند که چه هست و ایمان الهام می‌بخشد که چه باید کرد، علم انقلاب برون است و ایمان انقلاب درون، علم جهان را جهان آدمی می‌کند و ایمان روان را روان آدمیت می‌سازد. هم علم به انسان نیرو می‌دهد، هم ایمان؛ اما علم نیروی منفصل می‌دهد و ایمان نیروی متصل. علم زیبایی هست و ایمان هم زیبایی، علم زیبایی عقل است و ایمان زیبایی روح، علم زیبایی اندیشه است و ایمان زیبایی احساس، هم علم به انسان امنیت می‌بخشد و هم ایمان؛ علم امنیت برونی می‌دهد و ایمان امنیت دینی.^۱

اسلام راط مستقیم انسانیت است. انسان متمدن به همان اندازه به آن نیازمند است که انسان نیمه وحشی؛ و به انسان پیوسته همان اندازه نجات و سعادت می‌بخشد که به انسان ابتدایی.^۲ آنچه در پی می‌آید، نکاتی چند درباره‌ی مطالعه‌ی کتب دینی به‌ویژه احکام فقهی است. البته از خوانندگان عزیز تقاضا می‌کنیم، م‌ب‌ی این نکات را به‌دقت خوانده و به کار بندند، همچنین از انتخاب روش‌های سلیقه‌ای به‌شدت پرهیز کنند.

۱- برای پیمودن هر راهی در ابتدا باید انگیزه را در راه و برای پیمودن آن راه به حد بالایی برسد تا اگر موانعی ایجاد شد، هیچ تردید و تزلزل نداشته باشد. باید بسیاری از کسانی که کتب دینی را برای مطالعه انتخاب کرده و خواندن آن‌ها را هم آغاز نموده‌اند، به دلیل نداشتن انگیزه‌ی بالا، در همان ابتدا به قول خودمان بریده‌اند. دانستن اهمیت مطالعه کتب دینی، بزرگ‌ترین عاملی است که می‌تواند ما را با انگیزه‌ی بالایی به‌طرف این کتب ارزشمند سوق دهد.

۲- یکی از عوامل توقف مطالعاتی این است که خواننده، روش‌های مطالعه را به‌صورت مختلط درباره‌ی هر کتابی استفاده می‌کند. هر کتابی را باید با روشی متناسب با هدف آن بخواند. گاهی هدف حفظ کردن، گاهی هم فهمیدن عمیق و دقیق، در بعضی موارد اطلاع سطحی و در مواردی هم گرفتن دیدگاه، یا تغییر و تکمیل یک دیدگاه قبلی است.

برای فهم بهتر هدف اخیر؛ یعنی مطالعه با هدف گرفتن، تغییر یا تکمیل دیدگاه، به این مثال توجه نمایید. کسی را تصور کنید که نسبت به فردی دیدگاهی منفی دارد. او به دلیل داشتن چنین دیدگاهی، نسبت به آن فرد و سخنان ایشان حالت بدی دارد؛ مثلاً اگر تصویر ایشان را در تلویزیون

^۱ برگرفته از کتاب انسان و ایمان، استاد شهید مرتضی مطهری.

^۲ برگرفته از کتاب نهضت‌های اسلامی در صد سال اخیر، استاد شهید مرتضی مطهری.

ببیند، آن را خاموش می‌کند و اگر سخنان او را بشنود، نه تنها آن را جدی نگرفته؛ بلکه شاید آن را مسخره هم بکند. این شخص به راهنمایی یکی از دوستانش کتابی را درباره‌ی آن فرد مطالعه می‌کند. بعد از خواندن کتاب، مات و مبهوت مانده و از هر آنچه درباره‌ی آن فرد می‌اندیشیده، اظهار پشیمانی می‌کند. اگر بعد از چند ساعت از او پرسید از آنچه که درباره‌ی آن فرد خوانده برایتان بگوید، او درحالی که چند صد صفحه کتاب خوانده، بعد از اندکی سخن گفتن، دیگر چیزی برای گفتن ندارد؛ یعنی بسیاری از مطالب، در خاطرش باقی نمانده است و اگر چند سال دیگر او را ببینید و دوباره بخواهید از آن کتاب، مطالبی را برایتان بگوید، شاید هیچ چیزی در ذهنش باقی نمانده باشد؛ اما شما فکر می‌کنید که چون چیزی از آن کتاب در ذهنش نیست، مطالعه‌ی کتاب برایش بی‌فایده بود؟ مسلماً این چنین نیست. او نسبت به آن فرد، دیدگاهی منفی داشت که با خواندن آن کتاب، نظرش عوض شد؛ حتی اگر یک کلمه هم در ذهنش باقی نباشد؛ اما اثر آن باقی است.

ما در مطالعه‌ی کتاب‌های علمی (حداقل در دور اول) در پی حفظ تک‌تک جمله‌ها نیستیم؛ بلکه در پی آن هستیم تا به‌وسیله‌ی کتاب، دیدنی‌های زیبای اسلام آشنا شویم و دیدگاهی نو و مطابق با واقع نسبت به این دین دامل به دست آوریم. این آشنایی، با مطالعه حاصل می‌شود؛ حتی اگر جملات و داستان‌های کتب در ذهنمان باقی نماند؛

با توجه به این نکته، به نکات بعدی می‌پردازیم.

۳- از آنجا که هدف ما حفظ کردن نیست، پس نباید از فراموشی مطالب هراسی داشته باشیم.

۴- همیشه این نکته در ذهنمان باشد که مفید بودن مطالعه، یک کتاب، فقط در گرو حفظ آن نیست.

۵- حواسمان باشد که بسیاری از مطالب به ضمیر ناخودآگاه رفته و در درجعت مناسب مانند بحث یا سؤال یادآوری می‌شود.

۶- از نوشتن و خلاصه‌برداری بپرهیزیم. این کارها سرعت مطالعه را کند کرده و پس از مدتی انگیزه را کاهش می‌دهند. این‌گونه کارها برای دور دوم مطالعه است که معمولاً کسانی که موفق به مطالعه‌ی کتب دینی می‌شوند، خودشان برای مطالعه‌ی دور دوم احساس نیاز می‌کنند.

۷- تمام تلاشمان این باشد که دور اول را به سرعت تمام کنیم.

۸- پیام هر صفحه را بگیریم و بگذریم؛ پس اگر کلمه یا جمله‌ای برایمان مبهم بود و پیام هم متوقف بر فهم آن نبود، بدون مکث از آن جمله یا کلمه بگذریم.

۹- حتماً یک وقت حداقلی برای مطالعه تعیین کنیم و هیچ روزی هم کمتر از آن مطالعه نکنیم؛ مثلاً هر روز نیم ساعت تا یک ساعت را به مطالعه‌ی آثار دینی اختصاص دهیم.

۱۰- از فرصت‌های کم هم برای مطالعه استفاده کنیم. وقت‌های مرده را هم جزء اوقات مطالعه قرار دهیم.

۱۱- یک صفحه مطالعه را هم غنیمت بشماریم که قطره قطره جمع گردد، وانگهی دریا شود.

۱۲- برای اینکه بتوانیم از تمام وقت‌ها برای مطالعه استفاده کنیم، چه خوب است که همه‌جا کتاب‌های دینی را به همراه داشته باشیم. این کار علاوه بر این فایده، در فرهنگ‌سازی مطالعه‌ی کتب دینی نقش به‌سزایی دارد.

۱۳- تشویق یکدیگر را فراموش نکنیم.

۱۴- با یادآوری هدف مطالعه‌ی کتب دینی از اینکه دیگران کتاب‌هایی با نام‌های قلمبه سلمبه می‌خوانند، نگران نباشیم. این نکته را فراموش نکنید که هدف، به دست آوردن دیدگاهی صحیح نسبت به دین مبین اسلام است که بدون داشتن چنین دیدگاهی، خواندن آن کتاب‌ها نه تنها هیچ فایده‌ای ندارد؛ بلکه مضر هم می‌باشد.

۱۵- این را هم بدانیم که فهم کتب دینی برای بسیاری از نویسندگان علوم دینی تا حد زیادی برای غیر طلاب آن هم در سطوح بالا، مشکل و دست‌نیافتنی است.

۱۶- از مطالعه‌ی کتب متفرقه بپرهیزیم؛ مگر در موارد ضروری.

۱۷- آسان بودن کتاب‌های اول، موجب بی‌اهمیتی شما به عمق مطالب نشود.

۱۸- اگر چند نفر با هم تصمیم گرفته‌اید کتاب‌های دینی مطالعه کنید، می‌توانید با همکاری، یکدیگر را در پیشبرد مطالعه یاری کنید. مواظب باشید کار جدی در صورت مطالعه‌ی شما را کند نکنند. نحوه‌ی کار جمعی می‌تواند به این شکل باشد که افراد گروه پس از اینکه با سرعت هرچه تمام‌تر به مطالعه‌ی کتب می‌پردازند، هر هفته یا دو هفته یکبار گرد هم جمع شده و از کتاب اول که با هم هماهنگ کرده‌اند، بیست الی سی صفحه را مشخص کرده و همه راجع شوند. قبل از آمدن به جلسه یکبار دیگر صفحات مشخص‌شده را دوباره مطالعه کرده و وقتی در جلسه حاضر می‌شوند، هر کس چند صفحه را توضیح دهد. در ضمن افراد گروه، نکات زیبایی را که به نظرشان می‌رسد، برای دیگران بیان می‌کنند.

فایده‌ی این جلسه آن است که اول آنکه در یک کار جمعی، افراد با دیدن دوستان خود که به همین کار مشغول‌اند، انگیزه‌ی بیشتری برای مطالعه پیدا می‌کنند. دوم آنکه با اطلاع از میزان مطالعه‌ی افراد گروه، حس رقابت ایجاد شده و همین امر در سرعت بخشیدن به کار، کمک شایانی

می‌کند. سوم آنکه مطالبی که یک‌بار مطالعه شده، بی‌آنکه به سرعت مطالعه ضربه‌ای وارد شود، یک‌بار دیگر مرور می‌شود.

۱۹- در تمام مراحل مطالعه از هنگامی که تصمیم به مطالعه می‌گیرید تا زمانی که مطالعه را آغاز می‌کنید، از توکل بر خدا و توسل به اهل بیت علیهم السلام غافل نشوید. در جلساتی که به نام آل الله علیهم السلام برگزار می‌شود، از امام زمان روحی فداه و اجداد طاهرنش بخواهید که شما را در این راه کمک کرده و ذهنتان را برای درک معارف ناب دین، آماده و لایق بگردانند. اعتقاد بنده این است که یکی از علل مهم شکست در مسیر مطالعه‌ی کتب دینی و در هر راه معنوی دیگر، اتکا به خویشتن و غفلت از خداوند است. همه باید بدانیم که بی‌توفیق و یاری خداوند و ائمه‌ی معصومین علیهم السلام هر کای برای رسیدن به معارف قرآن و اهل بیت علیهم السلام ناقص و ابتر خواهد ماند.

در پایان امید است که این کتاب برای خوانندگان گرامی کارگر افتاده و آن‌ها را در پیمودن هرچه صحیح‌تر این راه ناری کند.